

Finanstilsynets konklusioner fra arbejdsgruppen om ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.fl.

April 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Overordnede bemærkninger og konklusioner	4
1. Arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion	5
2. Et fornødent informationsgrundlag i bestyrelsen	9
3. Betyggende forhold i organisationen	10
4. Direktionens forpligtelser	11
5. Implementering af ESA-retningslinjer	13
6. Overimplementering af EU-krav	17
7. Proportionalitet	17
8. Likviditetsrisici, bilag 4	20
9. Risikostyring på kreditområdet	23
10. Risikostyringsfunktionen, bilag 7	25
11. Bilag 5 efter DORA-forordningen	29
12. Spørgsmål i relation til compliance- og risikostyringsfunktionen	29
13. Forslag til ændringer af ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter	30
14. Videre arbejde	30
Bilag 1	34

Indledning

Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. (ledelsesbekendtgørelsen) indeholder regler for, hvordan pengeinstitutter, realkreditinstitutter og lignende virksomheder skal ledes og styres.

Kravene i bekendtgørelsen afspejler det intensiverede og europæiske fokus på ledelsens rolle i den finansielle sektor, som erfaringerne fra finanskrisen medførte, og som løbende er udbygget. Før da var området reguleret af § 70 i lov om finansiel virksomhed, der alene indeholder overordnede krav til indretningen af de finansielle virksomheder. Ledelsesbekendtgørelsen er nærmere bestemt en udmøntning af § 70, stk. 6, og § 71, stk. 3, som giver myndighederne tilladelse til at fastsætte retningslinjer for ledelse og styring af virksomhederne. Dermed spiller den en essentiel rolle i at sikre, at virksomhederne opererer på en måde, der bevarer tilliden til dem i samfundet – og i sidste ende bidrager til den overordnede finansielle stabilitet.

Transparente og klare regler er desuden afgørende for et effektivt tilsyn. Ledelsesbekendtgørelsen er dermed også et centralt instrument for myndighederne.

Sektoren har flere gange peget på, at ledelsesbekendtgørelsen er for omfattende og detaljeret. Det gælder særligt, at den:

- skævvrider forholdet mellem bestyrelse og direktion i finansielle virksomheder ved at pålægge bestyrelsen opgaver, der rettelig burde ligge i direktionen
- indeholder så detaljerede og omfattende krav til bestyrelsen, at materialet, som bestyrelsen skal behandle, bliver uhåndterbart
- i for vid udstrækning direkte implementerer retningslinjer fra de europæiske tilsynsmyndigheder, ESA'erne.

For at få belyst disse forhold nedsatte Finanstilsynet en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Finans Danmark (FIDA), Forsikring & Pension (F&P), Lokale Pengeinstitutter (LOPI) og Fondsmæglerforeningen og med Erhvervsministeriets departement som observatør.

Formålet var at skabe rum for dialog om ledelsesbekendtgørelsen og give sektoren mulighed for at uddybe, hvilke konkrete krav der giver udfordringer i det daglige arbejde. Derudover var formålet at drøfte, om kravene kan justeres for at sikre fokus på det væsentlige, skabe mere overskuelighed og sikre en hensigtsmæssig arbejdsfordeling mellem bestyrelse og direktion samt at lette arbejdet for sektoren – uden at gå på kompromis med det overordnede krav til de finansielle virksomheder om at være indrettet og drevet hensigtsmæssigt.

Formålet med denne rapport er at synliggøre og give anledning til refleksion over drøftelserne i arbejdsgruppen og de ændringer i ledelsesbekendtgørelsen, som Finanstilsynet på baggrund af arbejdet vil gennemføre. Afslutningsvis kommer rapporten ind på, hvordan det fremover sikres, at ledelsesbekendtgørelsen er forståelig og effektiv og kan bruges proportionalt af alle parter.

Overordnede bemærkninger og konklusioner

Drøftelserne i arbejdsgruppen afdækkede et stort behov for dialog om tilgang til og brug af ledelsesbekendtgørelsen. Flere af ledelsesbekendtgørelsens regler har været anvendt anderledes i sektoren end Finanstilsynet har tiltænkt var hensigten, og det har derfor været værdifuldt at få en drøftelse af det. Drøftelserne gav en større fælles forståelse af, hvordan sektoren fortolker og bruger bekendtgørelsen, og af Finanstilsynets hensigt med og håndhævelse af kravene.

Sektoren er kommet med ændringsforslag til ledelsesbekendtgørelsen, der bl.a. adresserer temaerne om arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion, bestyrelsesmaterialets omfang og implementering af ESA-guidelines. For sektoren er det derudover en central pointe, at selvom mange af bestemmelserne i ledelsesbekendtgørelsen isoleret set ikke er problematiske, har selve omfanget og detaljegraden af ledelsesbekendtgørelsen udviklet sig i en retning, der efter sektorens opfattelse griber ind i ledelsesretten i institutterne. Det er en udfordring, der ikke kan løses alene ved konkrete justeringer af enkeltbestemmelser, men er et løbende arbejde og proces, hvorfor det er vigtigt for sektoren, at der ses på mere grundlæggende ændringer i selve opbygningen af bekendtgørelsen.

Dialogen i arbejdsgruppen klarlagde, at sektoren generelt ønsker bedre vejledning og større mulighed for at organisere sig, som virksomhederne ønsker, fremfor mere detaljerede og håndfaste krav. Sektoren ser ikke en modsætning mellem behovet for vejledning og ønsket om fleksibilitet. Det er sektorens opfattelse, at en mere principbaseret ledelsesbekendtgørelse vil kunne suppleres med vejledninger fra Finanstilsynet, der skaber den fornødne transparens, og at kravene i ledelsesbekendtgørelsen derfor ikke behøver at være meget detaljerede og håndfaste. Til eksempel suppleres hvidvaskloven, der er baseret på et princip om en risikobaseret tilgang, af en vejledning fra Finanstilsynet

Finanstilsynet har peget på, at det er vanskeligt at balancere ønsket om en mere principbaseret ledelsesbekendtgørelse med en detaljeret vejledning, som virksomhederne frit kan vælge at bruge. Bestemmelserne i ledelsesbekendtgørelsen er udformet med blandt andet det formål at skabe transparens om Finanstilsynets praksis og forventninger til virksomhederne på de forskellige områder for dermed at gøre det nemmere for virksomhederne at forstå, hvad de skal leve op til. Der kan være en modsætning mellem ønsket om mere vejledning og en højere grad af principbaserede bestemmelser. Sidstnævnte stiller store krav til virksomhederne, særligt de små og mellemstore pengeinstitutter, da principbaserede bestemmelser giver færre konkrete svar om kravenes indhold. Forenklet sagt vil den enkelte virksomhed først kunne være sikker på, om den i tilstrækkelig grad har efterlevet kravene i ledelsesbekendtgørelsen, når Finanstilsynet har været på inspektion.

Drøftelserne om ledelsesbekendtgørelsens detaljeringsniveau og behovet for vejledning vil indgå som led i den fortsatte dialog om ledelsesbekendtgørelsen.

Arbejdsgruppen drøftede udviklingen i ledelsesbekendtgørelsens omfang. Det gjaldt særligt omfanget af de pligter, der hviler på bestyrelsen. Finanstilsynet tog på den baggrund initiativ til en dialog med en række bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutter om omfanget af det

materiale, som bestyrelserne behandler. Medlemmerne delte bekymringen for, at materialet er så omfattende, at det er svært at fokusere på det centrale.

Finanstilsynet vil have et øget fokus på, at ledelsesbekendtgørelsen ikke skal medføre unødigt og/eller utilsigtede omfattende pligter for bestyrelserne – og at den i øvrigt ikke ændrer på den sædvanlige arbejds- og ansvarsfordeling mellem bestyrelse og direktion.

Alle forslag til ændringer af ledelsesbekendtgørelsen, som arbejdet har medført, er opsummeret til sidst i rapporten under afsnit 13.

Arbejdsgruppen arbejdede ud fra en række spørgsmål til ledelsesbekendtgørelsen, som behandles i det følgende.

1. Arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion

Spørgsmål 1: Skævvrider ledelsesbekendtgørelsen forholdet mellem bestyrelse og direktion?

Sektoren påpegede, at pligter skal pålægges rette ledelsesorgan i overensstemmelse med den almindelige arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion. Ifølge sektoren lægges der flere steder i bekendtgørelsen op til, at bestyrelsens rolle skal være mere driftsorienteret, og at bestyrelsen skal have ansvar for forhold, der burde forankres i direktionen.

Sektoren anførte videre, at bestyrelsens arbejde besværliggøres, fordi den bruger meget tid på at forholde sig til driftsmæssige forhold i form af kontrolprocesser, evalueringer og rapportering fremfor på strategi og tilsyn med den daglige ledelse. Det fjerner fokus fra det, som sektoren mener bør være bestyrelsens primære fokus, nemlig den strategiske ledelse. Sektoren påpegede også, at terminologien i bekendtgørelsen flere steder er uklar, hvilket gør det svært for læseren at forstå meningen.

Finanstilsynet er enig med sektoren i, at detaljerede krav til bestyrelsens involvering medfører en risiko for, at den mister det nødvendige fokus og dermed overser det væsentlige. Det er ikke hensigten med ledelsesbekendtgørelsen at ændre på den sædvanlige arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion.

Bestyrelsen i en finansiel virksomhed har det overordnede strategiske ansvar og skal ikke tage del i den almindelige drift. Det betyder, at bestyrelsen fastlægger den overordnede strategi, risikoappetit, målsætninger og grænser på de enkelte risikoområder. Bestyrelsen skal også varetage sin rolle som kontrolorgan og føre tilsyn med virksomhedens direktion, så virksomheden ledes og drives betryggende. Det står dog også klart, at den finansielle sektor pga. sin samfundsmæssige betydning er tæt reguleret. Det stiller i sagens natur en række krav til bestyrelsen i en finansiel virksomhed, som går ud over, hvad man ser i andre sektorer.

Flere steder i ledelsesbekendtgørelsen kan læses, som om der forventes en anden arbejdsdeling end det selskabsretlige udgangspunkt. Dette er utilsigtet. Det gælder særligt visse afsnit i bilag 4 om likviditet og i bilag 5 om IT-sikkerhed. Finanstilsynet har imødekommet forslag til præciseringer i bilag 4 om bestyrelsens rolle, for at undgå at bestemmelser kan

forstås som en fravigelse fra den generelle arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion. Bilag 5, som behandles nedenfor under afsnit 11, forventes ophævet, når Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2554 af 14. december 2022 om digital operationel modstandsdygtighed i den finansielle sektor (DORA-forordningen) træder i kraft den 17. januar 2025.

Spørgsmål 2: Konkrete bestyrelsesmedlemmers erfaringer med materialeomfang

Finanstilsynet holdt møder med to nuværende bestyrelsesmedlemmer fra hver deres SIFI-institut for at få indsigt i deres personlige erfaringer med bestyrelsesarbejdet. Formålet var nærmere bestemt at få belyst spørgsmålet om arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion og mængden af materiale til behandling i bestyrelsen.

Bestyrelsesmedlemmerne pegede på en række forbedringsmuligheder, blandt andet hvad angår den omfattende mængde af materiale. Møderne berørte desuden behovet for en skarp tilskæring af materialet til bestyrelsen.

Finanstilsynet konstaterede, at der også blandt bestyrelsesmedlemmer er en generel bekymring for, at bestyrelserne mister fokus og overser det væsentlige i materialet til behandling. Materialet er generelt meget omfattende – typisk på omkring 10.000 sider om året i et SIFI-institut. Et bestyrelsesmedlem nævnte et omfang på op til 2.600 sider pr. møde. Dertil kommer materiale til møder i bestyrelsesudvalg.

Bestyrelsesmedlemmerne pegede desuden på, at arbejdsbyrden for de øvrige bestyrelsesmedlemmer ikke bliver væsentligt reduceret af, at et bestyrelsesudvalg har gennemgået et område inden et bestyrelsesmøde. Da det ultimative ansvar for alle beslutninger hviler kollektivt på bestyrelsen, ønsker alle bestyrelsesmedlemmer at læse dokumenter og sager fuldt ud, uanset at de bliver forbehandlet i et udvalg.

Finanstilsynet anerkender, at der er en risiko for, at bestyrelsen overser noget væsentligt, når dens medlemmer skal behandle meget store og komplekse materialer. Den finansielle sektor er underlagt en omfattende regulering, som også afspejler sig i kravene til opgaver og ansvar for bestyrelserne. Det er derfor centralt, at virksomhederne har fokus på at gøre bestyrelsesmaterialet så kort og præcist som muligt.

Der er ikke en let løsning på denne udfordring. Først og fremmest bør materialet dog være målrettet netop bestyrelsesmedlemmerne og f.eks. ikke blot være om kopi af det materiale, der er tilgået direktionen. Materialet kan også være suppleret med covers der kort introducerer og sammenfatter hovedpunkterne i de enkelte sager og giver eventuelle anbefalinger eller indstillinger. De bestyrelsesmedlemmer, som Finanstilsynet mødtes med, er enige i dette, og anvender det også i deres institutter.

Bestyrelse og organisation har et fælles ansvar for at finde en passende måde at præsentere sagerne for bestyrelsen på. Bestyrelsen skal, hvis den finder, at materialet ikke er tilstrækkeligt skåret til og dermed ikke indeholder det væsentlige og centrale, give organisationen besked og eventuelt evaluere løbende på mængde og kvalitet.

Hvis der er materiale, som bestyrelsen finder irrelevant for at løfte sin opgave, men som organisationen mener bør præsenteres detaljeret for bestyrelsen som følge af krav i ledelsesbekendtgørelsen, er det hensigtsmæssigt at kontakte Finanstilsynet om det.

Spørgsmål 3: Passende opdeling af bestyrelsens henholdsvis direktionens ansvar

Sektoren ønsker en mere passende opdeling af bestyrelsens og direktionens ansvar, blandt andet større frihed til bestyrelsen til selv at tilrettelægge arbejdet. De to bestyrelsesmedlemmer, som Finanstilsynet holdt møde med, fremhævede også, at de savner mulighed for at give mere overordnede styresignaler fra bestyrelsen til direktionen, fremfor at bestyrelsen varetager mere driftsmæssige opgaver. Direktionen kan på baggrund af de overordnede styresignaler udarbejde operationelle retningslinjer.

Sektoren foreslog blandt andet at ændre kravet om, at bestyrelser skal gennemgå virksomhedernes politikker hvert år, til at det skal ske hvert andet år, medmindre noget er væsentligt ændret. Finanstilsynet er enig i, at det er en god ide at genoverveje frekvensen.

De to bestyrelsesmedlemmer vurderede, at en stor del af bestyrelsesmøderne og det materiale, bestyrelsen gennemgår, handler om det administrative, og at kun en lille del relaterer sig til strategisk arbejde. Ofte kan det være vanskeligt at nå til den strategiske del, fordi det øvrige tager det meste af tiden. Bestyrelsesmedlemmerne vurderede, at to tredjedele af politikkerne følger af lovkrav og behandles af bestyrelsen, fordi loven kræver det, og ikke fordi de indeholder væsentlige ændringer.

Finanstilsynet bemærker, at en stor del af bestyrelsens rolle er at føre tilsyn med direktionen. Det indebærer blandt andet, at bestyrelsen skal vurdere, om direktionen varetager sine opgaver på en betryggende måde og i overensstemmelse med virksomhedens risikoprofil, politikker og retningslinjer.

Finanstilsynet vil have øget fokus på, at arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion ikke skævvrides. Drøftelserne i arbejdsgruppen og med bestyrelsesmedlemmerne viste, at der er øget behov for dialog mellem Finanstilsynet og virksomhederne, for at sikre at kravene i ledelsesbekendtgørelsen løbende reflekterer forventningerne til bestyrelse og direktion.

Det står klart, at sektoren har behov for yderligere vejledning om Finanstilsynets forståelse af flere bestemmelser i ledelsesbekendtgørelsen.

Ledelsesbekendtgørelsen anfører f.eks., at en af bestyrelsens opgaver er at beslutte virksomhedens politikker på baggrund af forretningsmodellen, jf. § 3, stk. 1, nr. 2. Finanstilsynet forventer dog ikke, at bestyrelsen rent faktisk udarbejder relevante politikker for virksomheden, men at den drøfter, hvilke politikker der er nødvendige, og om de afspejler den konkrete forretningsmodel tilstrækkeligt. Herefter godkender bestyrelsen som udgangspunkt også de udarbejdede politikker, jf. dog nedenfor.

Spørgsmål 4: Interne rammer for ejerskab af politikker

Gruppen diskuterede den interne fordeling af ansvaret mellem bestyrelse og direktion for indholdet i politikker. Det er uklart for sektoren, om Finanstilsynet tillader at flytte ansvaret for indholdet af en politik fra bestyrelse til direktion.

Bestyrelsen beslutter virksomhedens politikker som led i varetagelsen af den overordnede og strategiske ledelse af virksomheden. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens § 3. Virksomhedens politikker skal indeholde de overordnede strategiske mål for relevante risikoområder, herunder identifikation og afgrænsning af risici. Bestyrelsen fastlægger dermed risikoappetitten. Det betyder, at der vil være visse væsentlige risikoområder for det enkelte institut, hvor ansvaret ikke kan flyttes til direktionen. Det betyder dog ikke, at direktionen og organisationen ikke kan udarbejde oplæg og gøre det mere tilgængeligt for bestyrelsen at forholde sig til.

De finansielle virksomheder kan altid kontakte Finanstilsynet for at drøfte konkrete politikker, hvis de har behov for at få afklaret, om der på et konkret område er behov for en politik godkendt af bestyrelsen. Det afgørende er, om politikken omfatter et område, der er så væsentligt for virksomheden, at bestyrelsen skal godkende den.

Spørgsmål 5: Hvordan kan bestyrelsesudvalg bruges?

Gruppen drøftede, hvordan sektoren bruger bestyrelsesudvalg.

Bestyrelsesudvalg kan generelt ses som et forberedende organ, der fungerer som bestyrelsens forlængede arm, som kan bearbejde og behandle visse emner, inden de når til behandling i den samlede bestyrelse. Finanstilsynet vurderer, at bestyrelsesudvalg ikke kan fungere som beslutningsorganer, men kan forberede og bearbejde materiale, som den samlede bestyrelse efterfølgende får præsenteret. Den samlede bestyrelse er dermed endelig beslutningstager, men udvalget kan komme med indstillinger og skære materialet til, så den samlede bestyrelse får kendskab til det væsentlige som udgangspunkt for sin beslutning. På den måde kan forudgående behandling i bestyrelsesudvalg mindske arbejdsbyrden i bestyrelsen, fordi udvalget allerede har været sagen igennem og sat fokus på det centrale for bestyrelsens behandling.

Møder i bestyrelsesudvalg skal, for bedst muligt at kunne aflaste bestyrelsens arbejde, holdes med en passende tidsmæssig afstand til bestyrelsesmøder. Det giver udvalgene tid til at indhente yderligere information fra organisationen inden bestyrelsesmødet og udarbejde endeligt – og forventeligt mindre omfattende - bestyrelsesmateriale som følge af udvalgsbehandlingen. Hvis dette ikke er tilfældet, så bidrager bestyrelsesudvalgene ikke til, at byrden for den samlede bestyrelse lettes.

Bestyrelsen bør løbende tage stilling til, hvilke emner der egner sig til at blive behandlet i bestyrelsesudvalg. Relevante emner fremgår af lovgivningen for de enkelte udvalg. Bestyrelsen bør også overveje udvalgsbehandling, når virksomheden identificerer en ny forhøjet risiko og inden bestyrelsesbehandling af et kompliceret område.

2. Et fornødent informationsgrundlag i bestyrelsen

Spørgsmål 1: Hvordan sikres det fornødne informationsgrundlag?

Bestyrelsen skal sikre, at den har det nødvendige informationsgrundlag til at træffe beslutninger som nævnt i ledelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2.

Sektoren pegede på, at kravet er ukonkret og overordnet, og at der er behov for yderligere vejledning i, hvordan det opfyldes i praksis.

Ledelsesbekendtgørelsen nævner blandt andet beslutninger om centrale virksomhedspolitikker, acceptable risici og sikring af tilstrækkelig kapital- og likviditetsdækning som områder, der kræver et fornødent informationsgrundlag. Det kan også gælde vurderinger af, om direktionen varetager sine opgaver på en betryggende måde, om virksomheden har en klar organisatorisk struktur mv. Sektoren påpegede, at bekendtgørelsen fastsætter for mange og for detaljerede krav til bestyrelserne i penge- og realkreditinstitutterne. Dele af ansvaret burde derfor kunne overlades til andre i organisationen, f.eks. bestyrelsesudvalg og direktion.

Sektoren fremførte, at den store mængde af materiale, som bestyrelsen skal behandle på grund af krav om ansvar for beslutningsgrundlagets tilstrækkelighed, lægger et stort pres på organisationen i virksomhederne og gør det svært for bestyrelserne at sikre det fornødne informationsgrundlag. Det er desuden et dilemma, at ansvaret udelukkende hviler på det enkelte bestyrelsesmedlem. Selv når informationerne bliver skåret til af f.eks. et bestyrelsesudvalg, tør bestyrelsesmedlemmerne ikke bero sig på det forkortede materiale. Kravet understøtter således en bekymring for, at bestyrelsen ikke får fornødne informationer, og gør det svært for bestyrelsesmedlemmerne at bede om, at materialet skæres yderligere til.

Finanstilsynet anerkender, at det kan være vanskeligt som informationsmodtager at vide, om det fornødne informationsgrundlag er til stede, men det vil typisk være en lettere praktisk tilgang, hvis bestyrelsen forholder sig til, om de mangler informationer for at kunne træffe en given beslutning, og i sådanne åbenlyse tilfælde forventer Finanstilsynet, at bestyrelsen indhenter yderligere information, før der træffes endelig beslutning. Finanstilsynet mener, at virksomhederne i højere grad bør benytte bestyrelsesudvalg til at sikre, at beslutningsgrundlaget og alle de nødvendige informationer er til stede, og at de enkelte bestyrelsesmedlemmer kan være trygge ved, at materialet fra bestyrelsesudvalgene indeholder den information, der er nødvendig for at kunne træffe beslutninger.

Finanstilsynet mener, at det nuværende krav giver virksomhederne frihed til selv at vurdere, hvad der er nødvendigt informationsgrundlag i hvert enkelt tilfælde. Kravet er principbaseret og skal alene sikre, at bestyrelsen har et tilstrækkeligt grundlag til at træffe væsentlige beslutninger. Det afhænger af den enkelte virksomheds størrelse og kompleksitet og af det konkrete område og emne, hvad der må anses som nødvendigt informationsgrundlag. Kravet giver således virksomhederne mulighed for selv at vurdere, hvornår informationsgrundlaget er tilstrækkeligt i deres virksomhed, givet det enkelte emne og virksomhedens størrelse og kompleksitet.

Finanstilsynet fastholder bestemmelsen i sin nuværende formulering. En yderligere specificering risikerer at medføre et for rigtigt krav uden mulighed for konkret tilpasning til forholdene i den enkelte virksomhed. Ved konkret behov vejleder Finanstilsynet dog gerne den enkelte virksomhed i, hvordan den opfylder kravet.

3. Betyggende forhold i organisationen

Spørgsmål 1: Er kravet om, at bestyrelsen løbende skal forholde sig til, om politikker og retningslinjer er betryggende, for specifik og detaljeret?

Bestyrelsen skal løbende vurdere, om virksomhedens politikker og retningslinjer for direktionen er betryggende i forhold til virksomhedens forretningsmæssige aktiviteter, organisation og ressourcer samt de markedsforhold, som virksomheden driver sine aktiviteter under. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens § 5.

Sektoren fremhævede, at bestemmelsen er unødigt specifik, fordi den direkte oplister, hvilke forhold bestyrelsen løbende skal forholde sig til. Bestyrelsen skal bruge armslængdeprincippet i den daglige drift og kan derfor ikke handle på en måde, der har karakter af detailstyring. Sektoren påpegede, at det samtidig er uklart, hvordan virksomheden skal dokumentere, at bestyrelsen har været tilstrækkeligt involveret i at vurdere de forhold, som bestemmelsen omfatter.

Finanstilsynet finder, at virksomhedernes politikker skal afspejle deres risici. Det fremgår af EU-reguleringen¹, at bestyrelsen regelmæssigt skal gennemgå politikker, der har til formål at imødegå, håndtere, overvåge og reducere de risici, som virksomheden udsættes for. Der er ikke en udtømmende liste over områder, for hvilke virksomhederne skal udarbejde politikker. Ud over de specifikke krav til politikker er det op til den enkelte virksomhed at vurdere, hvilke konkrete risici den kan udsættes for, som kræver en bestyrelsesgodkendt politik. Der kan med andre ord være særlige risikoområder, som bestyrelsen vurderer har betydning for virksomheden.

Finanstilsynet anerkender på baggrund af drøftelserne, at der er områder, hvor kravet er blevet for specifikt og detaljeret i forhold til formålet. Til eksempel indeholder § 5, stk. 3, nr. 4 og 5 krav om, at virksomheden har betryggende processer mv. til styring og overvågning af overdreven gearingsrisiko, og at virksomheden blandt andet har et betryggende antal medarbejdere, kompetencer, retningslinjer mv. til styring af nødlidende eksponeringer. Det er for detaljeret en opgave, og dermed uhensigtsmæssigt, for bestyrelsen at sikre dette. Derfor bør pligten påhvile direktionen. En sådan justering vil medføre, at bestyrelsen alene skal modtage rapportering om, hvorvidt virksomheden har betryggende processer til identifikation, styring og overvågning af overdreven gearingsrisiko, jf. bilag 8, og er tilstrækkeligt organiseret til at styre nødlidende eksponeringer.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber, om ændring af direktiv 2002/87/EF og ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF, artikel 76 (CRD IV).

Bestyrelsens pligt vil altså ikke være at sikre tilstrækkelige ressourcer i organisationen, men derimod at reagere, hvis der gentagne gange viser sig udfordringer med f.eks. ressourceudfordringer, som direktionen ikke reagerer på med tilstrækkelig handling.

4. Direktionens forpligtelser

Spørgsmål 1: Hvorfor er det vigtigt med forretningsgange for dokumentation af væsentlige beslutninger?

Ledelsesbekendtgørelsen indeholder en række pligter for direktionen, herunder krav til opgaver og ansvarsområder, som direktionen skal varetage. Sektoren pegede på, at ledelsesbekendtgørelsen flere steder pålægger direktionen pligter, der er svære at håndtere i praksis. F.eks. skal direktionen sikre, at den opfylder sine forpligtelser tilstrækkeligt, uden at det er nærmere uddybet, hvad "tilstrækkeligt" er.

Som eksempel kan nævnes § 8, stk. 6, som stiller krav om, at direktionen skal sikre forretningsgange for dokumentation af væsentlige beslutninger i organisationen og oplysninger om, hvem der har truffet en given beslutning, hvornår den er truffet, under hvilken beføjelse og på hvilket grundlag.

Det vanskelige er blandt andet, hvordan virksomhederne løbende vurderer, om en beslutning er så væsentlig, at den skal dokumenteres i overensstemmelse med kravene i § 8, stk. 6.

Sektoren ønsker, at Finanstilsynet vejleder om, hvad der bør anses som væsentligt, eller alternativt sletter kravet om, hvem, hvornår og under hvilken beføjelse og på hvilket grundlag en beslutning er truffet. En mere enkel bestemmelse bør alene kræve, at direktionen skal sikre forretningsgange for dokumentation af væsentlige beslutninger i organisationen.

Det kan være vanskeligt at opstille generelle kriterier for, hvornår beslutninger er væsentlige. Den enkelte virksomhed vil altid være nærmest til at vurdere, om en konkret beslutning er væsentlig for netop den pågældende virksomhed. Virksomheden skal i sin vurdering inddrage størrelse, forretningsmodel, kompleksitet mv. Der er f.eks. forskel på, om en beslutning om etablering af en filial er væsentlig i henhold til § 8, stk. 6, alt efter, om der er tale om en virksomhed, der ofte etablerer filialer, og alt efter, hvor stor en del af virksomheden filialetableringen udgør.

Dokumentation af væsentlige beslutninger er vigtig. Det inkluderer dokumentation af beslutningstagerens beføjelser og dokumentation af det grundlag, beslutningen træffes på. Med beføjelser forstås f.eks. beslutningstagerens ledelsesniveau, og om den konkrete beslutning er underlagt interne retningslinjer, som begrænser, på hvilket ledelsesniveau den konkrete type af beslutning kan træffes. Grundlaget for beslutningen skal synliggøre de informationer, der ligger til grund for beslutningen.

Hvis virksomheden ikke sikrer tilstrækkelig dokumentation af en væsentlig beslutning, er det svært at afgøre, om grundlaget for beslutningen er tilstrækkeligt oplyst. I sidste ende bliver det vanskeligt for bestyrelsen at føre kontrol med beslutningen. Bekendtgørelsen overlader til virksomhederne selv at vurdere, hvilke beslutninger der er væsentlige. Hensigten er at

undgå unødigt rigide krav, som f.eks. hvis Finanstilsynet oplister alle de tilfælde, hvor virksomhederne skal sikre tilstrækkelig dokumentation.

Bestemmelsen blev indført i ledelsesbekendtgørelsen, fordi væsentlige mangler i dokumentationen for beslutninger i en række sager gjorde det vanskeligt at afdække deres hændelsesforløb. Det gjaldt også nogle af de mere problematiske sager. Manglende kortlægning af forløb kan påvirke bestyrelsens mulighed for at føre kontrol med virksomheden. Det kan også være relevant efterfølgende at afdække og vurdere f.eks. ledelsens adfærd og dispositioner og deres konsekvenser for en væsentlig beslutning. Har virksomheden ikke mulighed for at redegøre i dybden for en sag, vil det kunne medføre brud på tilliden til sektoren.

En tilstrækkeligt dokumenteret beslutning kan også medvirke til at beskytte et ledelsesmedlem mod uberettiget kritik. Der kan f.eks. være tale om en beslutning, som er truffet på et oplyst og veldokumenteret grundlag, men som efterfølgende viser sig at være forkert, f.eks. på grund af udefrakommende omstændigheder eller viden, der ikke var tilgængelig på tidspunktet for beslutningen. Finanstilsynet vil naturligvis lægge vægt på oplysningsgrundlaget for ledelsens dispositioner – ikke på, hvad ledelsen burde have vidst set i bakspejlet.

Oplever en virksomhed konkrete udfordringer med at vurdere, om en beslutning er væsentlig og dermed omfattet af bestemmelsen, er det altid muligt at søge vejledning hos Finanstilsynet. Konstaterer en virksomhed først efterfølgende, at en beslutning var væsentlig, må virksomheden umiddelbart herefter sikre tilstrækkelig dokumentation i overensstemmelse med kravene i § 8, stk. 6, i ledelsesbekendtgørelsen.

Spørgsmål 2: Hvad er formålet med direktionens kontrol af datakvaliteten, der bruges til at vurdere risici og træffe forretningsmæssige beslutninger?

Direktionen skal sikre, at der foretages kontrol af alle væsentlige risikobehæftede opgaver, herunder af indsamling og behandling af data, som virksomheden bruger som grundlag for at vurdere risici og træffe forretningsmæssige beslutninger. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 5.

Sektoren pegede på, at bestemmelsen minder om kravene i § 8, stk. 11, om, at direktionen mindst én gang om året skal vurdere kvaliteten af data, som er væsentlige for virksomhedens styring, og iværksætte nødvendige tiltag, hvis den finder kvaliteten utilstrækkelig. Sektoren pegede også på, at kravet er ukonkret og bør tydeliggøre, hvad formålet er med den kontrol, som direktionen skal foretage.

Det er vanskeligt at forholde sig til, om data er tilstrækkeligt gode, uden konkrete eksempler på tilstrækkelige data.

§ 8 i ledelsesbekendtgørelsen skal fortolkes sådan, at direktionen årligt skal forholde sig til datakvaliteten. § 19, stk. 1, pålægger direktionen at sikre kontrol af indsamling og behandling af data, som virksomheden bruger som grundlag for at vurdere risici og træffe forretningsmæssige beslutninger. Det betyder, at det ene krav ikke kan erstatte det andet. Kontrollen i § 19, stk. 1, er en forudsætning for, at direktionen kan vurdere den kvalitet, som er et krav i § 8. Formålet er, at direktionen forholder sig til datakvaliteten på baggrund af den kontrol, der

foretages og rapporteres. Det indebærer dog ikke, at direktionen selv skal udføre opgaven; det kan godt ske længere nede i organisationen. Det indebærer til gengæld, at direktionen skal sikre, at opgaven bliver løst og kontrolleret. Indsamling og behandling af data er væsentlig, da data udgør et vigtigt grundlag for at kunne træffe gode beslutninger for forretningen. Finanstilsynet har i praksis konstateret problemer på dette område.

Finanstilsynet finder det vigtigt, at det er ledelsen i virksomhederne, der vurderer, om kvaliteten af data er tilstrækkelig. Drøftelserne viste dog, at der er behov for mere vejledning og eksempler på tilstrækkelige data. Virksomheder, der oplever, at det er vanskeligt at opfylde kravet, eller er i tvivl om, hvordan og hvornår der er tale om tilstrækkelige data, kan altid drøfte dette med Finanstilsynet.

5. Implementering af ESA-retningslinjer

Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, EBA, (kreditinstitutområdet), den Europæiske Pensions- og Forsikringstilsynsmyndighed, EIOPA, (forsikringsområdet) og den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed, ESMA, (kapital- og værdipapirsområdet), tilsammen blot betegnet ESA'erne, får, typisk i direktiver og forordninger, mandater til at udarbejde fortolkende bidrag til den europæiske regulering i form af retningslinjer på forskellige områder. Arbejdsgrupper i ESA'erne udarbejder retningslinjerne. Formålet med retningslinjerne er at bidrage til en ensartet brug af reglerne og uddybe dele af dem for at fastlægge en ensartet, konsekvent og effektiv tilsynspraksis og brug af EU-retten. Retningslinjerne sendes i offentlig høring, blandt andet i relevante sektororganisationer, som har mulighed for at give høringsvar, inden de endelige retningslinjer vedtages.

Retningslinjerne udgør ikkebindende regulering. De kompetente myndigheder, herunder Finanstilsynet, og de finansielle virksomheder skal bestræbe sig på at efterleve EBA's retningslinjer ud fra følg eller forklar-princippet. Det fremgår af forordning nr. 1093/2010 om oprettelse af EBA i artikel 16, stk. 3. Det er Finanstilsynets altovervejende hovedregel, at ESA-retningslinjer efterleves og iagttages.

Spørgsmålet om overholdelse af ESA'ernes retningslinjer blev også taget op i forbindelse med Eftersyn af den finansielle regulering i 2018², som formulerede en række principper for implementering af EU-regulering. Principperne gennemgås herunder. Finanstilsynet og Erhvervsministeriet forpligtede sig desuden til at sikre en hensigtsmæssig og øget inddragelse af sektoren, indenfor de givne rammer og muligheder.

For ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.fl. er særligt retningslinjerne fra EBA relevante, men det følgende beskriver Finanstilsynets generelle tilgang til håndtering af retningslinjer fra ESA'erne.

Spørgsmål 1: Hvilke principper anvendes for implementering af ESA-retningslinjer?

Overholdelse af retningslinjer fra ESA'erne sikres i videst muligt omfang i form af direkte brug af retningslinjerne i de danske sprogversioner, eventuelt suppleret med danske vejledninger.

² <https://em.dk/media/11612/eftersyn-af-den-finansielle-regulering.pdf>

Det vil sige, at retningslinjerne som udgangspunkt ikke implementeres direkte i dansk lov eller bekendtgørelse, men at de udgør fortolkningsbidrag til de mere overordnede ophæng i lovgivningen.

Det fremgik af rapporten om eftersyn af den finansielle regulering, at der vil være tilfælde, hvor det overordnede princip om ikke at implementere retningslinjer kan fraviges. Der vil derfor være tilfælde, hvor det er nødvendigt at sikre efterlevelse af retningslinjer ved implementering i lov eller bekendtgørelse. Disse tilfælde fremgår af det følgende.

I det omfang specifikke pligter for den finansielle sektor indgår, vil de som hovedregel skulle implementeres ved lov eller bekendtgørelse. Det kan f.eks. være retningslinjer, som indeholder kvantitative krav eller specifikke deadlines for indrapportering til Finanstilsynet, f.eks. i forhold til udskydelse af variabel aflønning til ledelsen i SIFI'er. Det betyder også, at kvalitative krav som udgangspunkt ikke vil blive implementeret, men kan bruges som fortolkningsbidrag til, hvordan reglerne skal udfyldes.

Princippet kan også fraviges, når dansk regulering udvider anvendelsesområdet i forhold til det direktivbestemte anvendelsesområde. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er behov for at omfatte de fælles datacentraler af krav, som i den europæiske lovgivning er rettet mod kreditinstitutterne. Det kan også være tilfældet, hvis det på politisk niveau er besluttet at udvide anvendelsesområdet for dele af den finansielle regulering til andre typer af finansielle virksomheder.

Det kan desuden være nødvendigt at implementere tekst fra retningslinjerne i lov eller bekendtgørelse, hvis den direktivbestemmelse, som retningslinjerne udfylder, er generelt formuleret og uden væsentlige holdepunkter for, hvilke konkrete pligter virksomhederne eller myndighederne pålægges.

Der er således opstillet et hierarki af muligheder for anvendelse eller implementering af ESA-retningslinjer:

- 1) Retningslinjerne kan anvendes direkte i den danske sprogversion uden videre tiltag.
- 2) Retningslinjerne kan anvendes direkte i den danske sprogversion suppleret med vejledning.
- 3) Retningslinjerne kræver implementering i lov eller bekendtgørelse for at sikre efterlevelse af reglerne.

På baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen var der enighed om, at Finanstilsynet altid skal oplyse i høringsbrevet, når der er tale om en implementering af ESA-retningslinjer. Det bør ud fra ovenstående principper fremgå og begrundes, hvorfor det er nødvendigt at implementere en retningslinje i lov eller bekendtgørelse.

Sektoren ønsker, at Finanstilsynet og sektoren i højere grad hjælper hinanden ved kommende ESA-retningslinjer. Det kan f.eks. ske ved, at Finanstilsynet inddrager sektoren så tidligt som muligt – særligt i forbindelse med de konsekvenser, nye retningslinjer vil få for virksomhederne. Det sker f.eks. i forbindelse med EBA Forum-møder, hvor der orienteres om, og indhentes input til arbejdet i EBA. Finanstilsynet tilslutter sig dette.

Finanstilsynet vil også tilstræbe en øget brug af høringer ved implementering af ESA-retningslinjer. Især, når de medfører grundlæggende ændringer af ledelsesbekendtgørelsen. Finanstilsynet vil desuden have fokus på implementering af ESA-retningslinjer i Finanstilsynets og sektorens Kontaktudvalgsforum. Sektoren opfordres til at bringe implementering af ESA-retningslinjer på dagsordenen, når der måtte være behov for det, og deltage i offentlige høringer fra ESA'erne.

Ovenstående principper vil fremover styre tilgangen til implementering af ESA'ernes retningslinjer. Finanstilsynet vil fremadrettet have et øget fokus på at involvere sektoren så tidligt som muligt og opfordrer sektoren til at bringe relevante retningslinjer op på møder i f.eks. EBA-forum og Kontaktudvalgsforum.

Spørgsmål 2: Implementering af EBA-retningslinjer i bilag 1, nr. 1, om kreditpolitikken

Bestyrelsen skal vedtage en kreditpolitik efter et princip om forsigtighed, jf. ledelsesbekendtgørelsens bilag 1, nr. 1. Kreditpolitikken skal være udformet på en måde, som fremmer en forståelse og adfærd i organisationen, der sikrer, at kreditgivning sker i overensstemmelse med kundens interesser og evner til at overholde påtagne forpligtelser imod passende sikkerhedsstillelse og under hensyn til miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold.

Sektoren anførte, at formuleringen "i overensstemmelse med kundens interesser" bør ses i naturlig tilknytning til kundeforhold omfattet af forbrugerbeskyttelsesregler og krav til kreditværdighedsvurdering i øvrigt. Formuleringen kan derfor ikke bruges i forbindelse med kreditgivning til mere professionelle kunder, som man må forvente kender deres egne interesser bedst.

Sektoren ønsker en mere klar formulering, som tager hensyn til, om der er tale om privatkunder eller professionelle kunder.

Kreditpolitikken bør altid tage udgangspunkt i en vurdering af de konkrete forhold i den enkelte virksomhed og på den baggrund lægge op til en forståelse og en adfærd i organisationen, der ikke strider mod kundens interesser, uanset hvem kunden er. Bestemmelsen har en tilsvarende formulering i EBA GL 2020/06, som ikke er begrænset til forbrugerforhold. Kreditgivningen skal altid være i overensstemmelse med kundens interesser, uanset kundens finansielle kompetenceniveau. På forbrugerområdet varetages beskyttelsen også gennem reglerne om kreditværdighedsvurderinger. Bestemmelsen er ikke begrænset til forbrugerforhold. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt med en sådan begrænsning i bilaget.

Spørgsmål 3: Skal et pengeinstituts forretningsgang for værdiansættelse af pant i fast ejendom i forbindelse med bevilling af eksponeringer anvende forsigtig værdiansættelse?

Pengeinstitutter forretningsgange for bevilling af eksponeringer skal almindeligvis indeholde principper for, hvordan sikkerheder værdiansættes forsigtigt i lyset af gældende markedsf forhold. Det fremgår ledelsesbekendtgørelsens bilag 1, nr. 17 b. Kravet er implementeret, fordi det blev vurderet nødvendigt for at sikre en forsigtig værdiansættelse.

Sektoren fremhævede, at EBA-retningslinjerne om "loan origination and monitoring" ikke bruger ordet "forsigtig" værdiansættelse.

Af retningslinjens punkt 207 fremgår blandt andet: "Institutions should ensure that the property collateral is valued in accordance with applicable international, European and national standards...." I punkt 206 fremgår det, at "approaches are prudent".

Finanstilsynet oplyser, at den danske version af EBA-retningslinjerne om loan origination and monitoring oversætter "prudent" til "forsigtig". Det samme gælder i andre EBA-retningslinjer.

Der er tale om et princip, som har eksisteret i mange år. Sikkerheder har dermed i henhold til årelang praksis skullet opgøres forsigtigt.

Spørgsmål 4: Krav til modelrisiko

En virksomhed, som bruger modeller til risikostyring, skal have passende foranstaltninger til styring af de risici, som modellerne foranlediger. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 13. Virksomheder skal udarbejde forretningsgange for udvikling, godkendelse, brug, overvågning og validering af modeller, jf. bilag 3, nr. 14. De skal blandt andet inddrage en række hensyn, f.eks. passende ressourcer og viden om brug af modellerne. Virksomhederne skal foretage regelmæssig validering samt identifikation, håndtering og overvågning af risici forbundet med udviklingen, vedligeholdelsen og brugen af modellerne. Derudover gælder en række krav for robusthed og gennemsigtighed mv. ved brug af modeller, som er oplyst i nr. 14 i bilag 3.

Sektoren finder det u hensigtsmæssigt, hvis mængden af modeller, der underlægges kravene i nr. 14, er for høj. Der er risiko for dobbeltregulering af de store modelområder, hvis kravene i ledelsesbekendtgørelsen, EBA-retningslinjer og Finanstilsynets vejledninger ikke fortolkes ens. Sektoren anførte, at det er vigtigt ikke at indføre krav om årlig validering eller gennemgang af alle de små modeller. Et sådant krav ville være meget ressourcekrævende at efterleve, uden at det ville bidrage væsentligt til at reducere den samlede modelrisiko.

Sektoren fremhævede, at der er særligt behov for en præcisering af nr. 14 f i bilag 3. Betydningen af ordlyden "Robusthed af kvaliteten i modellernes output ved ændrede niveauer af risiko" er ifølge sektoren uklar, herunder hvad "ændrede niveauer af risiko" betyder. Sektoren foreslog, at teksten "Det er de enkelte modellers risiko, der sætter standarder for f.eks. valideringsomfang, valideringsfrekvens, kontrolmiljø etc. som nævnt i underpunkterne:" indsættes i bestemmelsen. Sektoren foreslog også, at teksten, afhængig af Finanstilsynets holdning, ændres til enten "Robusthed af kvaliteten i modellernes output ved ændrede økonomiske forhold eller markedsvilkår" eller "Robusthed i kvaliteten i modellernes output ved ændret risikoappetit, porteføljesammensætning eller anvendelse af modellerne". Det er vigtigt for sektoren, at der er fokus på proportionalitet i forbindelse med udarbejdelse og brug af modeller.

Finanstilsynet bemærker, at reglerne ikke giver mulighed for forskellig fortolkning af kravene afhængig af virksomhedernes størrelse. Det er vigtigt, at der er krav om et vist vidensniveau hos dem, der bruger en model, for at sikre korrekt brug.

For enkelte – langt fra alle – modeller gælder specifikke krav om validering indenfor hvert kalenderår. Virksomhederne skal være opmærksomme på, hvor robust kvaliteten af modelernes output er ved ændrede niveauer af risiko, og inddrage det, når de tilrettelægger foranstaltninger til at minimere disse risici. Finanstilsynet forventer, at brugere af modellen forstår, hvordan den fungerer i praksis. Risikoniveauet kan ændre sig af forskellige årsager. Det skal virksomhederne – uanset årsagen – være opmærksomme på.

6. Overimplementering af EU-krav

Spørgsmål 1: Må der ske overimplementering af EU-krav?

Sektoren pegede på, at der ikke må ske overimplementering af EU-krav, og foreslog, at Justitsministeriets fem principper om implementering af erhvervsrettet EU-regulering overholdes. Sektoren ønsker overordnet en fælles forståelse af rammerne ved implementeringsarbejdet og af, hvordan Finanstilsynet konkret håndterer det.

Sektoren anførte, at Finanstilsynet ved implementering af EU-krav bør sikre, at kravene ikke går videre end minimumskravene i EU-reguleringen, så danske virksomheder ikke stilles dårligere end udenlandske i den internationale konkurrence. Implementeringen må desuden ikke være mere byrdefuld end i sammenlignelige lande. Flexibilitet og undtagelsesmuligheder i EU-reguleringen bør udnyttes. Implementering skal ske gennem alternativer til regulering, f.eks. vejledninger, og byrdefuld EU-regulering bør træde i kraft senest muligt og under hensyntagen til fælles datoer for ikrafttrædelse.

Finanstilsynet oplyser, at regeringens fem principper om implementering af erhvervsrettet EU-regulering skal efterleves – også på det finansielle område. Finanstilsynet skal desuden, hvis overimplementering anses for at være nødvendig, forklare og begrunde en indstilling om overimplementering til Erhvervsministeren eller, hvis overimplementering medfører væsentlige erhvervsøkonomiske byrder, til regeringens økonomiudvalg. Finanstilsynet opfordrer sektoren til at benytte de offentlige høringsrunder for EU-lovgivningen. Se også afsnit 5 om implementering af ESA-retningslinjer.

7. Proportionalitet

Spørgsmål 1: Proportionalitet i ledelsesbekendtgørelsen

Proportionalitet er et centralt emne, som altid er aktuelt i forbindelse med ændringer af ledelsesbekendtgørelsen.

Sektoren pegede på, at ledelsesbekendtgørelsens omfang og detaljeringsgrad er problematisk. Flere steder i ledelsesbekendtgørelsen er detaljeringsgraden så høj, at det mindsker muligheden for proportionalitet og for at foretage væsentlighedsbetragtninger – uanset ledelsesbekendtgørelsens § 2, der indeholder det overordnede princip om proportionalitet. Det gælder f.eks. i bilag 4. Kravene i ledelsesbekendtgørelsen skal grundlæggende være rimelige i forhold til målet med reguleringen. Detaljeringsgraden er særligt udtalt i bilagene, og

muligheden for proportionalitet og frihed til selv at tilrettelægge arbejdet bliver sværere. Sektoren ønsker i stedet mere overordnede bestemmelser baseret på principper suppleret med vejledning fra Finanstilsynet. Det er derfor også meget vigtigt for sektoren, at spørgsmålet om udmøntningen af proportionalitet indgår i den videre dialog med Finanstilsynet om ledelsesbekendtgørelsen.

Finanstilsynet er opmærksom på forskelle i virksomhedernes størrelse, forretningsomfang og kompleksitet. Proportionalitetsprincippet kommer også eksplicit til udtryk i f.eks. § 2, hvor det fremgår, at de foranstaltninger, der er nødvendige for, at ledelsesbekendtgørelsen overholdes, blandt andet afhænger af virksomhedens størrelse og forretningsmodel. Andre steder i ledelsesbekendtgørelsen lægger også eksplicit op til proportionalitet. Det gælder f.eks. § 4, stk. 2 og 3, § 16, stk. 3. Flere steder skal de enkelte virksomheder forholde sig til, om spørgsmålet om proportionalitet er relevant, væsentligt mv. for netop dem. Er det ikke tilfældet, er det selvsagt ikke nødvendigt f.eks. at udarbejde en politik på området.

Finanstilsynet finder, at der er proportionalitet i ledelsesbekendtgørelsen, fordi virksomhederne selv skal vurdere, hvilke områder der er væsentlige for dem. Hvis områderne ikke er væsentlige, er der f.eks. ikke i samme grad krav til vidensniveau m.m. Det er vigtigt, at de enkelte virksomheder tager stilling til, hvilke områder der er væsentlige for dem, og dokumenterer deres vurdering af væsentlige såvel som uvæsentlige områder, da det viser en forståelse for, hvilke risici der er forbundet med deres konkrete forretning.

Den proportionalitet, som Finanstilsynet grundlæggende mener, at ledelsesbekendtgørelsen indeholder, er også udgangspunkt for den måde, som Finanstilsynet bruger ledelsesbekendtgørelsen på i sit tilsyn. Ledelsesbekendtgørelsen understøtter i sig selv proportionalitet. Den giver mindre virksomheder mulighed for at få et overblik over centrale krav uden at skulle forholde sig til alle ESA-retningslinjer. Virksomheder er altid velkomne til at kontakte Finanstilsynet for konkret vejledning.

Spørgsmål 2: Skal bestyrelsen vedtage metoder for likviditetsstresstests?

Bestyrelsen skal vedtage metoder og antagelser til vurdering af institutspecifikke og markedsomfattende stress i form af likviditetsstresstests. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 21. Direktionen skal dokumentere de vedtagne metoder og antagelser.

Sektoren anfører, at dette krav til bestyrelsen er for omfattende og desuden ikke bør påhvile bestyrelsen. Ansvar for at opfylde kravet bør i stedet ligge andre steder i organisationen med større ekspertviden på området.

Finanstilsynet bemærker, at det er en integreret del af rammesætningen for en virksomheds governance, at bestyrelsen skal kunne forstå og være involveret i de valgte metoder. Finanstilsynet anerkender dog, at bestemmelsen kan formuleres klarere. Det forventes ikke, at bestyrelsen selv udarbejder metoder og antagelser bag valget af stresstest, men at bestyrelsen til gengæld behandler og godkender dem. Hensigten med kravet er ikke at forhindre direktionen i at uddelegere opgaven med at udforme selve stresstesten. Kravet om bestyrelsens godkendelse skal sikre, at bestyrelsen har mulighed for at få indsigt i og om nødvendigt udfordre metoderne bag stresstesten som led i sin sædvanlige kontrolfunktion.

Finanstilsynet foreslår en omformulering af bestemmelsen, så den lever op til hensigten, og så det fremgår, at bestyrelsen skal sikre, at virksomheden gør det, den skal, nemlig udarbejder og bruger likviditetsstresstests.

Spørgsmål 3: Gælder der de samme krav til likviditetsstresstest for ikke-komplekse virksomheder?

Ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 22, stiller krav om, at likviditetsstresstests i tilstrækkelig grad skal tage højde for:

- a) institutspecifik stress, markedsomfattende stress og kombinerede alternative scenarier
- b) forskellige perioder og grader af stress
- c) at stressscenarier skal være usandsynlige, men ikke utænkelige
- d) at stresstests er baseret på pengestrømme, der fremskrives
- e) at antagelserne, der ligger til grund for stresstests, tages op til revision mindst én gang om året
- f) aktivbehæftelse, ikke-balanceførte poster og andre eventualforpligtelser i relevant omfang, som potentielt kan føre til likviditetstræk.

Sektoren bemærkede, at der i Vejledning om risikostyring på likviditetsområdet for penge- og realkreditinstitutter er mulighed for, at likviditetsmæssige simple institutter med f.eks. en simpel forretningsmodel løbende kan overvåge fastsatte, relevante stressindikatorer i stedet for at fastsætte egentlige metoder til vurdering af potentielle likviditetsmæssige virkninger (stresstest). Sektoren ønsker, at hensynet til proportionalitet tydeligt bør fremgå af nr. 22, så kravene i 22 d og 22 f om stresstests baseret på pengestrømme og aktivbehæftelse udgår. Desuden bør krav til stresstests som udgangspunkt ikke gælde for ikkekomplekse institutter.

Finanstilsynet er enig i, at der er forskel på SIFI'er og små institutter, og at vejledningen skal ses som supplement til bilaget. Vejledningen har fokus på proportionalitet og uddyber, hvordan institutterne i praksis kan tage hensyn til deres likviditetsmæssige risikoprofil og forretningsmodel ud fra et proportionalitetshensyn³. Finanstilsynet anerkender, at det er vanskeligt at udarbejde stresstests, særligt for små virksomheder, og at det er vigtigt at tage højde for størrelse og kompleksitet i forbindelse med fastlæggelsen af betryggende foranstaltninger til at overholde ledelsesbekendtgørelsen, herunder stresstests.

Proportionalitet fremgår desuden allerede af nr. 22 f, hvor "i relevant omfang" fremgår. Kravet om, at stresstests baseres på pengestrømme, der fremskrives, fremgår af EBA-retningslinjer. Det har været nødvendigt at gøre det til et krav i ledelsesbekendtgørelsen for at kunne håndhæve kravet fra EBA.

Spørgsmål 4: Skal liquidity coverage ratio (LCR) opgøres dagligt i alle virksomheder?

Ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 29 og 30, stiller følgende krav:

³<https://www.finanstilsynet.dk/-/media/Nyhedscenter/2021/Vejledning-om-risikostyring-p-likviditetsomrdet.pdf>

Bilag 4, nr. 29) Direktionen skal sikre, at LCR og volatiliteten i LCR overvåges og styres. Herunder skal direktionen sikre, at overvågningen giver et overblik over de poster, der giver anledning til væsentlige bevægelser i nettopengestrømmene.

Bilag 4, nr. 30) Direktionen skal sikre, at udviklingen i likviditeten følges på daglig basis. Direktionen skal sikre, at det dokumenteres, hvordan virksomheden opgør sit daglige behov for likviditet, og hvordan den følger likviditeten på daglig basis, så virksomheden overholder de fastsatte grænser for likviditetsrisici.

Sektoren anfører, at kravene i nr. 29 og 30 giver indtryk af, at LCR skal opgøres dagligt, hvis de læses i sammenhæng. For at sikre proportionalitet er det derfor vigtigt at tydeliggøre, at kravet om daglig opgørelse af LCR ikke gælder for alle virksomheder.

Finanstilsynet oplyser, at nr. 29 i bilag 4 refererer til kravet om, at direktionen skal sikre overvågning og styring af LCR, og at kravet i nr. 30 i bilag 4 refererer til, at udviklingen i likviditeten følges dagligt. Finanstilsynet kræver ikke, at alle virksomheder opgør LCR dagligt, men at udviklingen af likviditeten følges dagligt. Det er i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning om risikostyring på likviditetsområdet for penge- og realkreditinstitutter⁴ og med anbefalinger fra arbejdsgruppen for eftersyn af den finansielle regulering fra april 2018⁵. Alle ikke-SIFI'er kan undlade daglig opgørelse af LCR, når de opfylder visse krav til risikostyring. Det vil sige, at virksomhedernes interne risikostyring, likviditetsoverdækning og forretningsmodel skal sikre, at virksomheden overholder LCR-kravet til enhver tid, selvom den ikke dagligt opgør LCR. Kravet i LCR-forordningen, der er direkte gældende i Danmark, medfører, at virksomhederne altid skal overholde LCR-kravet.

På baggrund af drøftelserne foreslår Finanstilsynet en omformulering af kravene i nr. 29 og 30 for at undgå tvivl om, hvorvidt alle virksomheder skal opgøre LCR dagligt.

8. Likviditetsrisici, bilag 4

Spørgsmål 1: Hvilke grænser for likviditetsrisici skal likviditetspolitikken indeholde?

Likviditetspolitikken skal indeholde grænser for virksomhedens likviditetsrisici, herunder grænser for overdækning til liquidity coverage ratio (LCR), net stable funding ratio (NSFR) og eventuelle søjle II-likviditetskrav fastsat af Finanstilsynet. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 7 b. Grænserne skal afspejle volatilitet og væsentlige måleusikkerheder. De skal også tage højde for virksomhedens likviditetsstresstests.

Sektoren ønsker, at grænserne for særligt LCR-krav og søjle II-likviditetskrav udmøntes, så de tager højde for, at der er tale om et likviditetsbufferkrav, der under stress og nærmere omstændigheder kan brydes, som omtalt i Finanstilsynets notat Sanktionering af overskridelser af LCR-krav m.v.⁶

⁴<https://www.finanstilsynet.dk/-/media/Nyhedscenter/2021/Vejledning-om-risikostyring-p-likviditetsomrdet.pdf>

⁵<https://em.dk/media/11612/eftersyn-af-den-finansielle-regulering.pdf>

⁶ <https://www.finanstilsynet.dk/-/media/Nyhedscenter/2016/Finanstilsynets-praksis-til-offentliggørelse-vedr-tilsynsreaktioner-p-likviditetsomrdet.pdf.pdf>

Sektoren pegede på, at der er tale om en central formulering, som bestyrelsen skal kunne forstå. Derfor bør ledelsesbekendtgørelsen specificere, hvad der menes. Sektoren efterspurgte desuden fleksibilitet, som afspejler virksomhedernes mulighed for egen indretning. Sektoren ønsker også en sammenhæng mellem grænserne her og i genopretningsplanerne.

Finanstilsynet finder det vigtigt, at likviditetspolitikken er tilpasset den pågældende virksomhed og indeholder principper for, hvordan virksomheden identificerer og opgør sine likviditetsrisici. Det medfører også krav om, at likviditetspolitikken indeholder grænser for virksomhedens likviditetsrisici.

Det fremgår af LCR-forordningen, at virksomhederne kan bruge LCR-bufferen i stressede situationer og i sådanne tilfælde kan bryde LCR-kravet. Finanstilsynet finder, at det ikke er muligt, og i øvrigt er unødvendigt, også at medtage dette i ledelsesbekendtgørelsen.

Det fremgår af Finanstilsynets sanktioneringsnotat på likviditetsområdet, hvordan Finanstilsynet sanktionerer brud på LCR, søjle II-likviditetskrav og likviditetspejlemærket i tilsynsdiamanten for pengeinstitutter. I forlængelse af drøftelserne slår Finanstilsynet fast, at det fremgår af både LCR-forordningen og sanktioneringsnotatet, at virksomhederne i konkrete tilfælde kan bryde med LCR-kravet. Ledelsesbekendtgørelsen er ikke til hinder for dette.

Spørgsmål 2: Skal likviditetspolitikken indeholde begrænsninger på overførsel af aktiver?

Det skal fremgå af likviditetspolitikken, hvis der er juridiske eller andre begrænsninger på overførsel af aktiver indenfor virksomheden. Det skal også fremgå, om likviditetsreglerne i de lande, som virksomheden opererer i, anerkender virksomhedens forskellige former for aktiver. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 11.

Sektoren pegede på, at det er uhensigtsmæssigt, at eventuelle begrænsninger på overførsler af aktiver indenfor virksomheden skal fremgå af likviditetspolitikken. Begrænsningerne kan løbende ændre sig, og virksomheden skal derfor ofte opdatere politikken. Alternativt ønsker sektoren, at det fremgår af likviditetspolitikken, at forholdet løbende skal monitoreres.

Sektoren pegede også på, at den nuværende formulering kan give anledning til tvivl, da virksomhederne løbende overvåger forholdene i nr. 11.

Finanstilsynet understreger, at det væsentlige er, at virksomhederne tager stilling til eventuelle begrænsninger ved overførslen af aktiver, og at processen for det bør fremgå af politikken. Overførsel af aktiver er et tiltag, som virksomhederne kan gøre brug af ved mangel på likviditet. Det er afgørende, at de løbende tager stilling til, om overførsel af aktiver kan lade sig gøre, hvis behovet opstår. Det er ikke tilstrækkeligt kun at monitorere forholdet, da virksomhederne aktivt skal vurdere begrænsningerne, så de kan tage hensyn til dem, når de fastsætter deres risikoappetit. På baggrund af drøftelserne foreslår Finanstilsynet dog at ændre formuleringen, så det tydeligere fremgår, at det væsentlige er, at virksomhederne tager stilling til eventuelle begrænsninger og sikrer, at de om nødvendigt kan overføre aktiver. Det er fortsat vigtigt, at bestyrelsen tager stilling til spørgsmålet. Derfor er det et krav, at eventuelle begrænsninger og processen for monitorering af overførsel af aktiver fremgår af politikken.

Spørgsmål 3: Skal der være defineret hændelser i beredskabsplanen, som automatisk medfører iværksættelse af planen?

Bestyrelsen skal i beredskabsplanen som minimum definere, hvilke hændelser der medfører, at planen iværksættes. En definition af tidlige indikatorer for en potentiel krisesituation skal indgå. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 17 b.

Sektoren anfører, at bestemmelsen ikke bør indeholde krav om foruddefinerede hændelser, der automatisk indebærer, at planen iværksættes.

Formålet med en beredskabsplan er, at den aktiveres, når der opstår krisesituationer. Finanstilsynet forventer derfor, at beredskabsplanen klart definerer, hvilke hændelser der medfører en iværksættelse. Det gælder også definitionen af tidlige indikatorer for en potentiel krisesituation. Finanstilsynet forventer dog ikke, at beredskabsplanen iværksættes automatisk, og foreslår derfor at tilpasse bestemmelsen, så den passer med vejledningen om risikostyring på likviditetsområdet for penge- og realkreditinstitutter.

Finanstilsynet foreslår, at det fremgår af bestemmelsen, at planen ikke iværksættes automatisk, men at virksomheden derimod vurderer behovet for at iværksætte den i de situationer, som er defineret på forhånd.

Spørgsmål 4: Bestyrelsens retningslinjer til direktionen om udmøntning af likviditetspolitikken

Ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 27, stiller krav om, at bestyrelsens retningslinjer til direktionen skal udmønte likviditetspolitikken i konkrete retningslinjer, der indeholder bestemmelser om følgende:

- a) Opgørelse af likviditet i henhold til gældende lovgivningsmæssige likviditetskrav og eventuelle søjle II-likviditetskrav.
- b) Metoder til opgørelse af likviditetsrisici og tidshorisonter for opgørelserne. Opgørelserne af likviditetsrisici skal omfatte både balanceførte og ikkebalanceførte poster.
- c) Under hvilke omstændigheder direktionen skal sikre, at bestyrelsen tager stilling til, om virksomheden skal fastholde de valgte risikoniveauer, og proceduren for dette.
- d) Eventuelle yderligere grænser udover dem, som er fastsat i likviditetspolitikken.

Sektoren pegede på, at likviditetspolitikken skal indeholde grænser for en række likviditetsrisici, hvoraf flere konkrete likviditetsnøgletal oplystes. Samtidig fremgår det af nr. 27, at bestyrelsens retningslinjer til direktionen skal udmøntes i konkrete retningslinjer. Sektoren ønsker, at ledelsesbekendtgørelsen tydeliggør, at en politik skal indeholde principper, mens retningslinjer udmønter principperne i klare grænser for risikovillighed.

Finanstilsynet er enig i, at politikken skal indeholde principper. Bestyrelsen har, jf. bilag 4, nr. 27, mulighed for at udforme retningslinjer til direktionen som en nærmere udmøntning af politikken, fremfor at udarbejde en detaljeret politik, der ikke nødvendigvis kan indeholde alle nuancer og detaljer. Det fremgår af nr. 27, at politikken skal indeholde grænser for virksomhedens likviditetsrisici. Finanstilsynet understreger, at bilag 4 afspejler den sædvanlige

arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion, og at det ikke er hensigten at ændre på eller at give indtryk af en anden arbejdsdeling end den, der gælder på andre risikoområder. På baggrund af drøftelserne foreslår Finanstilsynet at tilpasse den nuværende ordlyd, så det er tydeligere, hvad der forventes, og så formuleringen i højere grad svarer til formuleringer for andre risikoområder.

Spørgsmål 5: Hvilke ændringer i likviditetsforholdene skal rapporteres til bestyrelsen?

Rapportering til bestyrelsen skal dokumentere virksomhedens ledelsestiltag og beslutninger om ændringer i likviditetsforholdene. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 4, nr. 51 d.

Sektoren pegede på, at bestemmelsen er omfattende. Ordlyden medfører de facto, at rapportering skal ske om *alle* ændringer i likviditetsforholdene. Sektoren ønsker, at bestemmelsen ændres til alene at gælde dokumentation af *væsentlige* ændringer.

Krav om rapporteringer til bestyrelsen er vigtige for, at bestyrelsen kan udføre sin opgave med at fastsætte og kontrollere den overordnede og strategiske retning for virksomheden. Det gælder også for virksomhedens likviditetsforhold. Hvis direktionen ændrer betydeligt i likviditetsforholdene, skal bestyrelsen orienteres og have mulighed for at udtrykke, hvis den ikke er enig. Det betyder dog ikke, at bestyrelsen skal modtage rapporteringer om enhver ændring i likviditetsforholdene, som direktionen beslutter.

Finanstilsynet er enig i, at direktionen alene skal rapportere om væsentlige ændringer i likviditetsforholdene – ikke mindre væsentlige ændringer, der ikke er relevante for bestyrelsen.

Finanstilsynet foreslår derfor at ændre formuleringen, så det tydeligt fremgår, at rapporteringspligten til bestyrelsen alene omfatter ledelsestiltag og beslutninger om væsentlige ændringer i likviditetsforholdene.

9. Risikostyring på kreditområdet

Spørgsmål 1: Hvilken forsvarslinje skal foretage hvilke kontroller ved overvågning af kreditrisici?

Sektoren pegede på, at det er uklart, hvilken forsvarslinje der skal foretage hvilke kontroller ved risikostyring på kreditområdet.

Ledelsesbekendtgørelsens bilag 1, nr. 32, stiller krav om, at den risikoansvarlige, udover de generelle krav, der følger af i bilag 7, skal overvåge, at der i virksomheden sker en forsvarlig styring af kreditrisiciene. Det gælder blandt andet overvågning af en række forhold, som er oplyst i bestemmelsen.

Sektoren anfører, at intern revision – ikke den risikoansvarlige – bør foretage bevillingskontrol. Revisionsbekendtgørelsens bilag 2, pkt. 48, slår fast, at intern revision skal gennemgå pengeinstitutternes praksis og interne kontroller i måling af udlån og garantier. På samme måde gælder der et krav om kontrol af bevillinger i ledelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. 35

b, om bevillingsbeføjelsernes overholdelse. Sektoren pegede også på, at nødlidende eksponeringer og eksponeringer med kreditlempelser samt øvrige eksponeringer med en højere risiko end ønsket er omfattet af regnskabsreglerne og derfor bør vurderes af den interne eller eksterne revision. Den risikoansvarlige bør heller ikke, i henhold til regnskabsreglerne, have ansvar for at vurdere nedskrivninger. Sektoren pegede samtidig på, at kravet om, at den risikoansvarlige skal følge op på enkelteksponeringer, sammen med kravet i revisionsbekendtgørelsens bilag 2, pkt. 48. udgør et dobbeltkrav.

Sektoren ønsker, at kravene i bilag 1, nr. 32, a, c, d og f, i ledelsesbekendtgørelsen ophæves, fordi virksomhederne generelt har vanskeligt ved at forstå Finanstilsynets forventning til fordeling af arbejdsopgaver og ansvarsområder. Sektoren ønsker mere vejledning på området.

Finanstilsynet bemærker, at bilag 1, nr. 32, er en beskrivelse af den risikoansvarliges opgaver i relation til risikostyring på kreditområdet. Det er vigtigt, at det er tydeligt, hvilke opgaver og ansvarsområder den risikoansvarlige og intern revision hver især skal varetage. Det fremgår af EU-reguleringen, at risikostyringsfunktionen sikrer, at alle væsentlige risici identificeres, måles og rapporteres korrekt⁷. Risikostyringsfunktionen deltager aktivt i udviklingen af instituttets risikostrategi og i alle væsentlige risikostyringsbeslutninger, og den giver et samlet overblik over alle instituttets risikoeksponeringer.

Det vil være en væsentlig ændring, hvis den risikoansvarlige skal overlade kontrol af risikostyring på kreditområdet til revisionen. Det er alene revisionens opgave at revidere – ikke at løse kontrolopgaver i anden forsvarslinje. Det er vigtigt at adskille anden og tredje forsvarslinje. Den risikoansvarlige og risikostyringsfunktionen er, udover af de generelle regler i ledelsesbekendtgørelsens § 16 og bilag 7, omfattet af bilag 1, nr. 32-33, om kreditområdet. Den risikoansvarlige skal på det grundlag:

- overvåge
- rapportere til bestyrelsen m.fl.
- om nødvendigt give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen.

Overvågningen i bilag 1, nr. 32, omfatter:

- bevillinger
- ressourcer, viden og IT-systemer
- svage eksponeringer mv. og handlingsplaner
- nedskrivninger mv.
- klassifikation af eksponeringer
- opfølgning på enkelteksponeringer
 - overtræk og restancer
 - sikkerheder
 - investeringseksponeringer
 - kreditlempelser
 - byggelånsfinansiering og ejendomsudviklingsprojekter
 - belånte pantebreve
- koncentrationer af risici

⁷ CRD IV artikel 76, stk. 5.

- indikatorer på forhøjet kreditrisiko
- særlig stort omfang af nødlidende eksponeringer
- prisfastsættelse af kreditrisici.

Det er vanskeligt for den risikoansvarlige at overvåge og sikre forsvarlig styring af kreditrisici, hvis flere krav til overvågningen slettes. Det gælder kravet om overvågning af, at bevillinger af eksponeringer sker i overensstemmelse med kreditpolitikken, og af, at nødlidende eksponeringer og eksponeringer med kreditlempelser samt øvrige eksponeringer med en højere risiko identificeres i tide. Det gælder også kravet om, at den risikoansvarlige skal overvåge eksponeringer med konstateret indikation for kreditforringelse, og kravet om kontrol af, at virksomheden er i stand til at risikoklassificere kunderne korrekt. Overvågningen, som den risikoansvarlige foretager i forbindelse med kontrollen, vil være af en anden og typisk mere omfattende karakter end revisionens.

Drøftelserne i arbejdsgruppen viste, at der er behov for mere vejledning på området. Finanstilsynet foreslår i det følgende at tydeliggøre definitioner og forventninger til første, anden og tredje forsvarslinje. Forventninger til compliancefunktionen og risikostyringsfunktionen bliver behandlet under afsnit 12.

Spørgsmål 2: Hvem kan foretage de uafhængige kontroller på kreditområdet?

Virksomheder skal etablere uafhængige interne kontroller af alle væsentlige aktiviteter på kreditområdet og have forretningsgange for kontrollerne. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 1, nr. 35. Virksomhederne skal som minimum foretage regelmæssig intern kontrol af en række områder, blandt andet af at virksomhedens medarbejdere efterlever kreditpolitikken, at bevillingsbeføjelser overholdes, og at forskellige funktioner er tilstrækkeligt adskilt eller kompenseret af betryggende foranstaltninger.

Sektoren ønsker, at den interne eller eksterne revision kontrollerer de uafhængige interne kontroller.

Finanstilsynet bemærker, at der er tale om væsentlige aktiviteter på kreditområdet. Flere aktiviteter foretages af første forsvarslinje, hvorefter det vil være anden forsvarslinje, der varetager den sædvanlige overvågning og kontrol. Det er *virksomheden*, der skal sikre uafhængige interne kontroller. Dermed indeholder bestemmelsen i ledelsesbekendtgørelsen ikke et specifikt krav om, *hvem* der skal foretage kontrollen. Finanstilsynet vurderer dog, at intern og ekstern revision reviderer, hvilket ikke kan erstatte virksomhedernes egne kontroller. Såfremt intern eller ekstern revision varetog de uafhængige kontroller på kreditområdet, vil det ikke kunne sikres, at de kan foretage en uafhængig revision af dette.

10. Risikostyringsfunktionen, bilag 7

Spørgsmål 1: Hvilke risici skal den risikoansvarlige have overblik over?

Risikostyringsfunktionen og den risikoansvarliges opgaver og de pligter, der påhviler direktionen på området, fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7. Sektoren pegede generelt på, at detaljeringsgraden i kravene til risikostyringsfunktionen i ledelsesbekendtgørelsen er

høj. Sektoren ønsker bedre vejledning og mulighed for, at virksomhederne kan organisere sig, som de ønsker, fremfor at være bundet af detaljerede krav.

Den risikoansvarlige skal have samlet overblik over virksomheden og virksomhedens risikoeksponeringer med henblik på at kunne vurdere, om de er betryggende styret. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 4.

Sektoren anførte, at brugen af ordet "risikoeksponeringer" kan opfattes som en reference til Risk Weighted Exposures (REA) og derfor kan forstås sådan, at den risikoansvarlige kun bør forholde sig til de finansielle risici. Ved at ændre ordlyden til "risici" sikres det, at også de ikkefinansielle risici indgår i vurderingen. Sektoren ønsker derfor bestemmelsen ændret, så "risikoeksponeringer" erstattes af "risici".

Finanstilsynet er enig med sektoren i, at den risikoansvarliges opgave i henhold til bilag 7, nr. 4, omfatter langt mere end risikoeksponeringer. Det er naturligvis vigtigt, at virksomhedens samlede risici, ikke kun de finansielle, er omfattet af den risikoansvarliges arbejde. Finanstilsynet foreslår derfor at tilpasse bestemmelsen, så det fremgår, at den risikoansvarliges overblik dækker virksomhedens samlede risici.

Spørgsmål 2: Hvem skal den risikoansvarlige rapportere om datakvalitet til?

Den risikoansvarlige skal vurdere, om virksomheden har de nødvendige foranstaltninger til sikring af kvaliteten af data, som bruges i styringen af risici. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 9. Risikostyringsfunktionen skal mindst én gang om året rapportere til bestyrelsen om virksomhedens risikostyring, hvilket også omfatter de nødvendige foranstaltninger til sikring af datakvaliteten. Det fremgår af bilag 7, nr. 13.

Sektoren pegede på, at rapporteringen fra den risikoansvarlige om de fornødne foranstaltninger til sikring af kvaliteten af data bør tilgå direktionen. Rapportering til bestyrelsen skal alene ske i tilfælde af væsentlige mangler. Sektoren ønsker derfor, at kravet ændres til, at rapporteringen fra den risikoansvarlige skal tilgå direktionen, og at rapportering til bestyrelsen kun skal ske ved væsentlige mangler.

Finanstilsynet fremhæver, at det er vigtigt, at det er den risikoansvarlige, der vurderer, om en mangel er væsentlig og skal rapporteres til bestyrelsen. Det skal sikre, at rapporteringen til bestyrelsen har den fornødne uafhængighed af den daglige ledelse.

Finanstilsynet er enig med sektoren i, at det centrale er, at bestyrelsen får besked i tilfælde af væsentlige ændringer og mangler, der påvirker bestyrelsens mulighed for at føre kontrol og sikre den overordnede retning og risikoappetit for virksomheden – ikke ved enhver mindre og uvæsentlig mangel.

Det er afgørende, at bestyrelsen kender den risikoansvarliges vurdering. Finder den risikoansvarlige, at datakvaliteten er tilstrækkelig, kan rapporteringen gøres kort. Generelt er det vigtigt, at den risikoansvarliges samlede rapportering giver et retvisende billede af virksomhedens samlede risici. Det gælder også, hvad angår datakvaliteten, som er et område, hvor Finanstilsynet i forbindelse med sin tilsynsvirksomhed oplever mangler, der ikke er blevet

adresseret. Det gælder blandt andet i SIFI-institutter. Finanstilsynet foreslår at tilpasse bestemmelsen, så det fremgår, at bestyrelsen alene skal modtage rapportering ved væsentlige mangler.

Spørgsmål 3: Risikostyringsfunktionens deltagelse i udvikling af politikker og strategiske mål

Risikostyringsfunktionen skal deltage aktivt i udviklingen af virksomhedens politikker og strategiske mål, jf. § 4, stk. 1. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 11.

Sektoren anførte, at det er uklart, hvad der menes med at "deltage aktivt". Principielt må risikostyringsfunktionen ikke være med i udviklingen af en lang række politikker. Omvendt har funktionen ofte ejerskabet for politik for operationel risiko, politik for modelrisiko og en eventuel risikopolitik. Der er derfor behov for en præcisering.

Finanstilsynet er enig i, at ordet "aktivt" kan give anledning til forvirring. Det er vigtigt, at risikostyringsfunktionen bruges til at vurdere risici. Hvordan arbejdet med dette i så fald tilrettelægges, er op til virksomhederne selv. Risikostyringsfunktionen kan derfor varetage udarbejdelsen af politikker, men kan også blot være involveret i udarbejdelsen uden selv at varetage opgaven. Formålet med at inddrage risikostyringsfunktionen er, at funktionen vurderer indholdet i politikken og bliver hørt i forhold til risici.

Finanstilsynet foreslår at omformulere bestemmelsen, så det ikke længere fremstår som et krav, at den risikoansvarlige skal deltage aktivt i udviklingen af virksomhedens politikker og strategiske mål.

Drøftelserne viste enighed om, at der generelt er behov for yderligere vejledning om risikostyringsfunktionens rolle i udviklingen af politikker og strategiske mål.

Spørgsmål 4: Hvornår skal den risikoansvarlige høres om væsentlige beslutninger?

Den risikoansvarlige skal høres om væsentlige beslutninger inden de træffes. Det gælder f.eks. væsentlige beslutninger om ændringer i strategi og forretningsmodel, risikotagning, nye produkter, nye kundegrupper, organisatoriske ændringer, etablering af nye filialer og forretningsenheder, ændring af IT-systemer, outsourcing og brug af modeller. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 12.

Sektoren finder det uhensigtsmæssigt, at bestemmelsen oplister områder, hvor "væsentlige beslutninger" vil kunne forekomme. Det fremgår ikke, hvordan beslutningerne skal kunne påvirke den finansielle virksomhed for at blive betragtet som væsentlige. For store finansielle virksomheder vil det f.eks. ikke være væsentligt, om en filial etableres eller lukkes, mens det kan være anderledes for en mindre virksomhed. Sektoren ønsker derfor at få præciseret, hvad der forstås ved "væsentlige beslutninger". Sektoren efterlyser også bedre vejledning om væsentlighedsvurderingen.

Finanstilsynet påpeger, at bestemmelsen giver den enkelte virksomhed mulighed for at vurdere, om f.eks. en filiallukning er væsentlig. En yderligere konkretisering af "væsentlige

beslutninger” vil medføre, at det individuelle skøn og muligheden for tilpasning til de konkrete forhold i en virksomhed bliver indskrænket.

Virksomhederne kan altid kontakte Finanstilsynet, hvis de har brug for at sparre om, hvorvidt et konkret forhold kræver, at risikostyringsfunktionen bliver involveret. Virksomhedens ledelse bør desuden have en interesse i at involvere sin risikostyringsfunktion i beslutninger, der har eller kan have betydning for virksomhedens strategi eller forretningsmodel. Risikostyringsfunktionens vurdering af risiko og efterfølgende udtalelse bør indgå i ledelsens overvejelser og drøftelser af, om det er hensigtsmæssigt at eksekvere en given beslutning.

Spørgsmål 5: Den risikoansvarliges årlige rapport

Den risikoansvarlige skal mindst én gang om året udarbejde en rapport til bestyrelsen om virksomhedens risikostyring, jf. § 5, stk. 4. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 13. Rapporten skal indeholde den risikoansvarliges stillingtagen til forholdene anført under nr. 4-10 og 12 og skal indgå som en del af bestyrelsens grundlag for vurdering af virksomhedens samlede risikobillede, jf. § 5, stk. 4.

Sektoren anførte, at det i praksis er svært at indarbejde forholdene i nr. 4-10 og 12 i den risikoansvarliges rapport til bestyrelsen. Desuden kan andre emner som f.eks. cyberrisiko, misconduct, geopolitiske risici og makroøkonomiske forhold være mere relevante at forholde sig til i rapporten end områderne nævnt i nr. 5 (direktionens og bestyrelsens beslutningsgrundlag), 6 (risici på tværs af organisationen), 7 (datterselskaber), 8 (outsourcing), 9 (datakvalitet), 10 (modelrisiko) og 12 (væsentlige beslutninger). Disse andre emner kan i dag kun dækkes via det mere generelle krav i nummer 4: ”Den risikoansvarlige skal have et samlet overblik over virksomheden og virksomhedens risikoeksponeringer med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring heraf.” Sektoren ønsker, at ”til forholdene anført under nr. 4-10, og 12” skal udgå og erstattes af ”til virksomhedens overordnede risikobillede og væsentlige risici”.

Finanstilsynet mener, at den risikoansvarliges rapport generelt bør omhandle forhold indenfor den risikoansvarliges ansvarsområde. Oplistingen i bestemmelsen er minimumskrav til den risikoansvarliges rapportering og ikke en udtømmende liste over, hvad der er relevant for risikostyringsfunktionen at rapportere om til bestyrelsen. Uden en liste over områder, som risikostyringsfunktionen som minimum bør rapportere om, er der risiko for, at nogle virksomheder medtager for lidt i rapporteringen. Omvendt må risikostyringsfunktionen gerne medtage andre relevante risici i sin rapportering end dem, ledelsesbekendtgørelsen nævner. Ledelsesbekendtgørelsen hindrer altså ikke, at rapporteringen kan inddrage øvrige risici.

Spørgsmål 6: Den risikoansvarliges deltagelse i bestyrelsesmøder

Den risikoansvarlige skal løbende, blandt andet i forbindelse med sin årlige rapport, jf. nr. 13, deltage i bestyrelsens møder for at gennemgå og drøfte virksomhedens risikostyring. Det fremgår af ledelsesbekendtgørelsens bilag 7, nr. 27.

Sektoren ønsker, at kravet om, at den risikoansvarlige skal deltage på bestyrelsesmøder, i højere grad får fokus på virksomhedens overordnede risikobillede og væsentligste risici.

Sektoren ønsker også en afklaring af, hvor meget den risikoansvarlige skal deltage i bestyrelsesmøderne.

Finanstilsynet er enig i, at den risikoansvarlige skal vurdere det samlede og overordnede risikobillede i virksomheden og involveres i drøftelser om væsentlige beslutninger, inden de træffes, for at give sin vurdering af eventuelle risici. Der bør altid indgå et proportionalitets- og væsentlighedsprincip i vurderingen. Den risikoansvarlige skal altså deltage på bestyrelsesmøder, som behandler emner om risici af væsentlig betydning for virksomheden, og når den risikoansvarlige afrapporterer til bestyrelsen i henhold til nr. 13 om virksomhedens risikostyring. Det vil desuden være relevant, at den risikoansvarlige deltager på andre bestyrelsesmøder, som måtte behandle hyppigere rapportering til bestyrelsen om risikostyring.

Finanstilsynet foreslår at ændre bestemmelsen, så det fremgår, at rapporten fra den risikoansvarlige skal reflektere det overordnede risikobillede og væsentlige risici.

11. Bilag 5 efter DORA-forordningen

Spørgsmål 1: Hvad sker der med bilag 5, når DORA-forordningen finder anvendelse?

Ledelsesbekendtgørelsens bilag 5 indeholder regler og krav til både bestyrelse og direktion om IT-strategi, IT-risikostyringspolitik og IT-sikkerhedspolitik.

Sektoren finder, at bilag 5 er for omfattende og for detaljeret. Bilag 5 ophæves dog i sin nuværende form, når DORA-forordningen finder anvendelse fra den 17. januar 2025. Reglerne om blandt andet IT-sikkerhed vil derefter fremgå af DORA-forordningen for penge- og realkreditinstitutter. Forordningen vil desuden medføre konsekvensændringer i en række love og bekendtgørelser, som regulerer IT-sikkerhed.

12. Spørgsmål i relation til compliance- og risikostyringsfunktionen

Finanstilsynet har internt arbejdet med en række problemstillinger i relation til compliance- og risikostyringsfunktionen.

Finanstilsynet vurderer, at det vil være nyttigt med vejledning, der besvarer følgende:

- Hvilken rolle har risikostyringsfunktionen i at "styre risiko"?
- Hvem skal udføre hvilke typer af kontroller?
- Hvad forventes der af compliancefunktionen?

På baggrund af drøftelserne vurderer Finanstilsynet, at det vil være nyttigt at ensrette sprogbrug og tilgange på tværs af bestemmelser om risikostyringsfunktion og compliancefunktion på de steder, hvor indhold og forventning er den samme. Desuden vil det være nyttigt at indføre begreberne første og anden forsvarslinje i ledelsesbekendtgørelsen. Det er de begreber, der normalt bruges i praksis – også når Finanstilsynet giver tilsynsmæssige reaktioner.

Finanstilsynet foreslår at fortsætte overvejelserne om fordele og ulemper ved at indføre et særskilt bilag for compliancefunktionen på samme måde som det, der allerede gælder for risikostyringsfunktionen. Et sådant bilag vil bidrage til mere transparente forventninger til compliancefunktionen og signalere, at compliancefunktionens opgaver ikke er mindre vigtige end risikostyringsfunktionens.

Sektoren har tilkendegivet, at et compliancebilag, der i omfang og detaljeringsgrad svarer til bilag 7 om risikostyringsfunktionen og den risikoansvarlige, ikke er et ønske i sektoren. Sektoren påpegede, at bilagene i ledelsesbekendtgørelsen generelt bør være mere overordnede med større rum for en individuel tilrettelæggelse.

Finanstilsynet vil på et senere tidspunkt tage initiativ til at drøfte nærmere, hvordan et bilag på complianceområdet kan se ud. Samtidig vil bilaget for risikostyringsfunktionen og den risikoansvarlige kunne justeres.

Finanstilsynet understreger, at risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen begge er centrale, selvom compliancefunktionen ikke i dag har et særskilt bilag i ledelsesbekendtgørelsen.

13. Forslag til ændringer af ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter

Arbejdet med ledelsesbekendtgørelsen resulterede i forslag om flere end ti konkrete ændringer for at præcisere og tydeliggøre Finanstilsynets forventninger og håndhævelse af reglerne. De konkrete ændringsforslag, som Finanstilsynet kan imødekomme og som derfor vil indgå i en kommende ændring af ledelsesbekendtgørelsen, er oplistet i det følgende.

§ 5, stk. 3, nr. 4 og 5, ændres, så de omhandlede opgaver og ansvar flyttes fra bestyrelse til direktion. Bestyrelsen modtager rapportering og skal mere overordnet forholde sig til, om organisationen har tilstrækkelige ressourcer.

Ændringen medfører, at § 5, stk. 3, nr. 4 og 5, ophæves og flyttes til direktionens forpligtelser i § 8. Bestemmelsen får denne ordlyd:

”§ 8, stk. 14: Direktionen skal sikre, at virksomheden har betryggende processer til identifikation, styring og overvågning af overdreven gearingsrisiko, jf. bilag 8. Direktionen skal rapportere til bestyrelsen om det, hvis der ikke er betryggende processer.

§ 8, stk. 15: Direktionen skal sikre, at virksomheden har et betryggende antal medarbejdere, kompetencer, politikker, retningslinjer og processer for styring af nødlidende eksponeringer og eksponeringer med kreditlempelser, jf. artikel 47a og artikel 47b, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013, om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter med senere ændringer, herunder om virksomheden har et passende beredskab til at håndtere en eventuel væsentlig forringelse af kvaliteten i kreditporteføljen. Direktionen skal om nødvendigt rapportere til bestyrelsen om det.”

Ændringer i bilag 4

I bilag 4 justeres sprogbrogeren for at sikre korrekt forståelse.

Bilag 4, nr. 11, ændrer ordlyd til:

”11) Likviditetspolitikken skal tage højde for, om der er juridiske eller andre begrænsninger på overførsler af aktiver inden for virksomheden, herunder om de forskellige former for aktiver anerkendes inden for likviditetsreglerne i de lande, som virksomheden opererer i.”

Bilag 4, nr. 17 b, om bestyrelsen i beredskabsplanen ændrer ordlyd til:

”17 b) [...] definere, hvilke hændelser som kan medføre, at planen skal iværksættes, herunder definere tidlige indikatorer for en potentiel krisesituation, og [...].”

Bilag 4, nr. 21, om metoder for stresstests ændrer ordlyd til:

”21) Bestyrelsen skal sikre, at virksomheden har udarbejdet og anvender likviditetsstresstests, som er passende til at vurdere betydningen af forskellige stress for virksomhedens likviditets- og finansieringsforhold. Bestyrelsen skal som led heri have tilpas indsigt i og forholde sig til de centrale metoder og antagelser og disses rimelighed for virksomhedens forhold. De anvendte metoder og antagelser skal dokumenteres af direktionen.”

Bilag 4, nr. 27, ændrer ordlyd til:

”27) Bestyrelsen skal udmønte likviditetspolitikken i konkrete retningslinjer til direktionen, der udover de generelle krav i §§ 6 og 7 skal indeholde bestemmelser om følgende:

- a) Opgørelse af likviditet i henhold til gældende lovgivningsmæssige likviditetskrav og eventuelle søjle II-likviditetskrav.
- b) Metoder til opgørelse af likviditetsrisici og tidshorisonter for opgørelserne. Opgørelserne af likviditetsrisici skal omfatte både balanceførte og ikke-balanceførte poster.
- c) Under hvilke omstændigheder direktionen skal sikre bestyrelsens stillingtagen til, om den finansielle virksomhed skal fastholde de valgte risikoniveauer, og proceduren for det.
- d) Eventuelle yderligere grænser udover de fastsatte grænser i likviditetspolitikken.”

Bilag 4, nr. 29 og 30, ændrer ordlyd til:

”29) Direktionen skal sikre, at LCR, NSFR og eventuelle søjle II-likviditetskrav overvåges og styres med en passende frekvens. Herunder skal direktionen sikre, at overvågningen giver et overblik over de poster, der giver anledning til væsentlige bevægelser i nettopengestrømmene.

30) Direktionen skal sikre, at udviklingen i likviditeten følges på daglig basis. Direktionen skal sikre, at det dokumenteres, hvordan virksomheden opgør sit daglige behov for likviditet, og hvordan virksomheden følger likviditeten på daglig basis, så virksomhedens overholdelse af de fastsatte grænser for likviditetsrisici understøttes.”

Bilag 4, nr. 51 d, ændrer ordlyd til:

”51)

d) Dokumentere virksomhedens ledelsestiltag og beslutninger om væsentlige ændringer i likviditetsforholdene.”

Desuden ændres og præciseres formuleringer flere steder i bilag 7 om risikostyringsfunktionens opgaver og ansvar.

Ændringer i bilag 7

Bilag 7, nr. 4, ændrer ordlyd til:

”4) Den risikoansvarlige skal have et samlet overblik over virksomheden og virksomhedens risici med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring af dem.”

Bilag 7, nr. 9, ændrer ordlyd til:

”9) Den risikoansvarlige skal vurdere, om der er indført de nødvendige foranstaltninger til sikring af kvaliteten af data, som bruges i styringen af risici, og ved væsentlige mangler rapportere til bestyrelsen.”

Bilag 7 nr. 11, ændrer ordlyd til:

”11) Risikostyringsfunktionen skal deltage i udviklingen af virksomhedens politikker og strategiske mål, jf. § 4, stk. 1.”

Bilag 7, nr. 27, ændrer ordlyd til:

”27) Den risikoansvarlige skal løbende, herunder i forbindelse med afgivelse af den risikoansvarliges rapport, jf. nr. 13, deltage i bestyrelsens møder med henblik på forelæggelse og drøftelse af virksomhedens overordnede risikobillede, væsentlige risici og risikostyring.”

I § 17 indføres, at afskedigelse af den complianceansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse på samme måde, som det er tilfældet ved afskedigelse af den risikoansvarlige. Indførelsen medvirker til at sidestille den risiko- og den complianceansvarlige og var en anbefaling fra fagudvalget, der i april 2020 offentliggjorde sine anbefalinger om kompetence- og erfaringskrav samt ansvarsområder for direktionsmedlemmer og nøglepersoner i pengeinstitutter m.fl.⁸

Finanstilsynet arbejder på, at forslagene til ændringerne kan træde i kraft den 1. juli 2024.

⁸https://www.finanstilsynet.dk/-/media/Nyhedscenter/2020/Rapport_Anbefalinger_til_kompetence_og_erfaringskrav_samt_ansvarsomrder_april2020-pdf.pdf

14. Videre arbejde

Sektoren har givet udtryk for et ønske om, at arbejdet med ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.fl. skal fortsætte. Sektoren vil blandt andet gerne drøfte indretning af compliancefunktionen og behandlingen af det i ledelsesbekendtgørelsen, og i den forbindelse inddrage personer, der til daglig bruger bekendtgørelsen.

Finanstilsynet vil arbejde videre på en mulig ændring af frekvensen for bestyrelsens godkendelse af politikker.

Finanstilsynet vil gå i dialog med sektoren om det videre arbejde med sektorens ønsker til ledelsesbekendtgørelsen.

Bilag 1

Sektoren deltog med en række repræsentanter fra brancheorganisationerne FIDA, LOPI, F&P og Fondsmæglerforeningen. Udover brancheorganisationerne deltog enkelte repræsentanter for brancheforeningerne.

- Kjeld Gosvig-Jensen, juridisk direktør, Finans Danmark
- Jens Kasper Rasmussen, chefkonsulent, Finans Danmark
- George Wenning, juridisk direktør, Lokale Pengeinstitutter
- Christine Marie Andersson, kontorchef, Lokale Pengeinstitutter
- Torben Weiss Garne, underdirektør, Forsikring & Pension
- Kristine Thorsen, chefkonsulent, Forsikring & Pension
- Kristine Lilholt Nilsson, chefkonsulent, Forsikring & Pension
- Poul Dahlgaard, sekretariatschef, Fondsmæglerforeningen
- Mathias Trads-Ravig, Fondsmæglerforeningen
- Marianne Settnes, Fondsmæglerforeningen
- Kenneth Hedegaard, Nykredit
- Kasper Friis-Hansen, Danske Bank
- Danielle Gail Alaimo, Danske Bank

Erhvervsministeriets departement var repræsenteret ved:

- Karen Leth Jensen, chefkonsulent i Erhvervsministeriets departement

Finanstilsynet var repræsenteret fra forskellige områder:

- Tobias Thygesen, kontorchef, Kontor for Fintech, Betalingstjenester og Governance
- Lars Stage, underdirektør, Kontor for Store Banker
- Anne-Sofie Reng Japhetson, underdirektør, Kontor for Mellemstore Banker
- Thomas Worm Andersen, kontorchef, Kontor for International Markedskontakt, Likviditet og Kapital
- Line Bergmann, kontorchef, Kontor for Pensionskasser
- Kamilla Karen Hjulund, kontorchef, Kontor for Realkreditinstitutter
- Sean Hove, underdirektør, Kontor for Investorbeskyttelse
- Adam Naji Dindler Al-Saffar, kontorchef, Kontor for IT-sikkerhed og DCIS
- Cathrine Mehlskov, vicekontorchef, Kontor for Fintech, Betalingstjenester og Governance
- Thomas Lynggaard Germann, vicekontorchef, Kontor for Investorbeskyttelse
- Jan Bertel Jans, chefkonsulent, Kontor for IT-sikkerhed og DCIS
- Shehzad Inayat, specialkonsulent, Kontor for International Markedskontakt, Likviditet og Kapital
- Wasim Ramzan, specialkonsulent, Kontor for IT-sikkerhed og DCIS
- Jasmine Zulfovski Hansen, fuldmægtig, Kontor for Fintech, Betalingstjenester og Governance
- Magnus Egede Hansen, fuldmægtig, Kontor for Fintech, Betalingstjenester og Governance